

(อม.๓๖)

คำพิพากษาชั้นวินิจฉัยอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม.อธ. ๕/๒๕๖๕

คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ. ๒/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกา

วันที่ ๙ เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายสามารถ หมวดมณี ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้องอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๕ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕ องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๑๑ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองพัทลุง อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง ขอให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษฐานเป็นผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

จึงยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๖๗ และ ๑๘๘

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิจารณายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์พิเคราะห์อุทธรณ์ คำแก้อุทธรณ์ คำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และพยานหลักฐานตามสำนวนการไต่สวนของผู้ร้องแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองพัทลุง เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ และพ้นจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๙ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ ต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของ นางอุไร หมวตมณี คู่สมรส คือ บัญชีเงินฝากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) บัญชีเลขที่ ๒๑๘-๒-๑๒๙๘๘-๗ ชื่อบัญชี นางอุไร หมวตมณี จำนวนเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ต่อมาวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ผู้ร้องยื่นคำร้องเป็นคดีนี้ แต่ผู้ถูกกล่าวหาไม่มาศาล และมีคำขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหา เพื่อนำตัวมาดำเนินคดี ในวันเดียวกันศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาแล้ว แต่ยังไม่สามารถจับตัวผู้ถูกกล่าวหา มาศาล ตามหมายจับได้ วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ศาลมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณา และเห็นว่าคดีพอวินิจฉัยได้ จึงให้ไต่สวนและมีคำพิพากษายกคำร้อง

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า คดีของผู้ร้องขาดอายุความตามคำพิพากษา ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า ผู้ร้องมีคำขอให้ลงโทษ ผู้ถูกกล่าวหาทั้งในส่วนมาตรการบังคับทางการเมืองและในส่วนโทษทางอาญา ซึ่งตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หมวด ๓ ว่าด้วยการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน กำหนดมาตรการบังคับทางการเมืองไว้ในมาตรา ๓๔ โดยมีได้กำหนดวิธีการดำเนินคดีในส่วนอาญาไว้อย่างชัดเจน คดีนี้เป็นการดำเนินคดีอาญาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ในตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่นตามมาตรา ๘๔ (๕) ในหมวด ๘ ว่าด้วยการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีใช้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ จึงต้องนำบทบัญญัติการฟ้องคดีอาญา ตามมาตรา ๘๗ และมาตรา ๘๘ มาใช้บังคับแก่คดีนี้โดยอนุโลม ซึ่งมาตรา ๘๘ ให้นำบทบัญญัติ

ในมาตรา ๗๔/๑ ที่มีให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างพิจารณาของศาลรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความมาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ ยังได้บัญญัติรับรองหลักการดังกล่าวไว้จนถึงปัจจุบัน เมื่อผู้ร้องยื่นคำร้องพร้อมกับขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาภายในอายุความห้าปี นับแต่วันกระทำความผิด ถือได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาล อายุความย่อมสะดุดหยุดอยู่ คดีของผู้ร้องจึงไม่ขาดอายุความและสามารถลงโทษผู้ถูกกล่าวหาตามคำร้องได้ องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ วันดังกล่าวจึงเป็นวันที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลเมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ และศาลได้ออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาในวันเดียวกัน แม้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมหมวด ๘ มาตรา ๙๘ บัญญัติให้นำมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับกับการฟ้องคดีอาญาโดยอนุโลมก็ตาม ซึ่งมาตรา ๗๔/๑ บัญญัติมีให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ แต่มาตรา ๘๔ ที่บัญญัติไว้ในหมวด ๘ นั้น ต้องเป็นการดำเนินคดีอาญากล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม อันเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการปราบปรามการทุจริต เช่นเดียวกับการกล่าวหาดำเนินคดีอาญากับนายกรัฐมนตรี้ รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือข้าราชการการเมือง อันเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญ ในหมวด ๖ มาตรา ๖๖ แต่ในหมวด ๓ การตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน อันเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต มิได้บัญญัติให้นำมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับแก่การดำเนินคดี อันสืบเนื่องมาจากการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน แสดงให้เห็นว่าการดำเนินคดีตามมาตรา ๖๖ และมาตรา ๘๔ เป็นคนละกรณีกับการดำเนินคดีกรณีจึงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามมาตรา ๓๔ กรณีจึงไม่อาจนำมาตรา ๙๘ ประกอบมาตรา ๗๔/๑ มาใช้บังคับแก่คดีนี้ได้ ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๗ นั้น เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการนับอายุความทางอาญาที่บัญญัติขึ้นและมีผลบังคับใช้ภายหลังกระทำความผิด ทั้งยังมีความแตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด แม้มิใช่บทบัญญัติว่าด้วยการลงโทษ แต่มีผลให้อายุความสะดุดหยุดลงและระยะเวลาการบังคับโทษขยายออกไป ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ไม่เป็นคุณแก่ผู้ถูกกล่าวหา จึงไม่อาจนำมาใช้บังคับแก่คดีที่มีการกระทำความผิดก่อนกฎหมายใช้บังคับได้ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในกำหนดอายุความห้าปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด แต่ผู้ร้องไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหาภายในกำหนดอายุความดังกล่าว อายุความจึงไม่สะดุดหยุดอยู่ดังที่ผู้ร้องอุทธรณ์คดีจึงเป็นอันขาดอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของผู้ร้องย่อมระงับไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖), ๑๘๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม ส่วนมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองนั้นไม่อาจแยกออกจากการวินิจฉัยความรับผิดทางอาญาได้ เมื่อการกระทำตามคำร้องเป็นอันขาดอายุความไปแล้ว จึงไม่อาจนำมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษามานั้นชอบแล้ว องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์เห็นพ้องด้วย อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน.

นายชัยเจริญ ดุษฎีพร

นายภพพิสิษฐ์ สุขะพิสิษฐ์

นายประทีป อ่าววิจิตรกุล

นายเอกศักดิ์ ยันตรปกรณ์

นายภัทรศักดิ์ วรรณแสง

นายอุดม วัฒนธรรม

นายเอียรदनัย ธรรมดุษฎี

นายสมเกียรติ ตั้งสกุล

นายกิตติพงษ์ ศิริโรจน์